

PROGRAM PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ W ŻYCZYNIE

wprowadzony uchwałą Nr
Szkoł w Życzynie

Rady Pedagogicznej Zespołu

z dnia   po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Rodziców
i Samorząd Uczniowski

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Profilaktyka uznawana jest za ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących. Szczególnego znaczenia nabiera wśród młodych ludzi, u których kształtuje się między innymi hierarchia wartości, doskonałą się relacje z innymi ludźmi, wzmocnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe.

Niniejszy Program Profilaktyki to ogół działań mających na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochronę uczniów przed zakłóceniami w rozwoju oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń.

Obejmuje przede wszystkim działania z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej, czyli:

- promującej zdrowy styl życia,
- dostarczającej informacji nt. skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwiającej dokonanie racjonalnego wyboru,
- wspierającej rozwój umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności zaspokajania potrzeb, np. przynależności, miłości, umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.),
- stwarzającej możliwości zaangażowania się w działalność pozwalającą na realizowanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań, aktywności, sukcesu, itp.

W ramach profilaktyki drugorzędowej podejmowane będą działania mające na celu wczesną identyfikację, czyli ujawnienie osób z grupy podwyższonego ryzyka

(tych, którzy podjęli choć jedno zachowanie ryzykowne). Dalsze działania interwencyjne podejmowane będą przy współpracy ze specjalistami w danej dziedzinie.

Zakładamy, iż profilaktyka to nie tylko specjalnie prowadzone zajęcia. W ramach powyższych oddziaływań za bardzo ważny uważamy również codzienny kontakt ucznia z nauczycielem. Oczekujemy, że postawy nauczycieli charakteryzowane jako profilaktyczne, tj. stawianie wymagań na miarę możliwości uczniów, współudział w budowaniu grupy, zachęcanie do współpracy, motywowanie przez odkrywanie mocnych stron uczniów, uczenie metodami aktywizującymi, twórcze i kreatywne podejście do tematu, zaowocują zmniejszeniem ilości niepowodzeń i problemów szkolnych uczniów.

II. DIAGNOZA

Diagnozę opracowano w oparciu o analizę:

- dokumentacji szkolnej: dzienników lekcyjnych, klasowych zeszytów uwag;
- informacji nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych;
- rozmów z rodzicami;
- opinii uczniów wyrażanych m.in. przez Samorząd Uczniowski.

Przeprowadzona diagnoza wskazuje na istnienie następujących problemów wymagających działań profilaktycznych:

- narastająca agresja fizyczna i słowna wśród uczniów;
- zaburzenia w komunikacji w relacjach uczeń – uczeń, uczeń – osoba dorosła: żarty sprawiające przykrość, oczernianie;
- niska kultura języka – wulgaryzmy;
- nieumiejętność konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- lekceważenie obowiązku szkolnego;
- niska świadomość zagrożenia uzależnieniami;
- powiększająca się liczba dzieci z dysfunkcjami: dysleksja, dyskalkulia, dysortografia;

- brak motywacji do nauki;
- coraz mniejsza pomoc ze strony rodziców;
- brak umiejętności właściwego spędzania czasu wolnego;
- niska świadomość konieczności zdrowego stylu życia: właściwe odżywianie, higiena osobista, higiena miejsca pracy.

III. CELE SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Cel ogólny:

Stworzenie w szkole środowiska przyjaznego i bezpiecznego dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Cele szczegółowe:

- tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole,
- ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole,
- poznanie się wzajemne i budowanie zaufania,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów,
- nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych,
- wzbudzenie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie,
- rozpoznawanie oznak stresu oraz nauczanie sposobów radzenia sobie z nim,
- wyrobienie umiejętności właściwej organizacji czasu wolnego,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach,
- przybliżenie znaczenia pozytywnego myślenia,
- wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- wskazywanie pożądanых wzorców zachowań,

- wskazywanie sposobów „trzeźwego” spędzenia czasu wolnego oraz kreowanie właściwych wzorców,
- wskazywanie wartościowych rozrywek,
- budowanie więzi ze szkołą,
- kształcenie umiejętności właściwej organizacji nauki.
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce.
- rozwijanie u uczniów umiejętności właściwego spędzania czasu wolnego od nauki.
- pomoc dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
- informowanie rodziców, co mogą zrobić, aby zapobiegać uzależnieniom swoich dzieci,
- zwrócenie uwagi rodziców na sygnały ostrzegawcze pojawiające się w przypadku uzależnień,
- poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń, uczeń – rodzic.

IV. ADRESACI PROGRAMU

- a. uczniowie,
- b. rodzice,
- c. nauczyciele i inni pracownicy szkoły.

V. METODY I FORMY PRACY

- rozmowy,
- pogadanki,
- przedstawienia profilaktyczne,
- gry i zabawy dydaktyczne,
- konkursy,

- filmy,
- pokazy,
- dyskusje,
- dzielenie się doświadczeniami.

Zadania z zakresu profilaktyki będą realizowane w ramach:

- godzin z wychowawcą,
- zajęć dydaktycznych,
- zajęć pozalekcyjnych,
- zajęć świetlicowych,
- spotkań z rodzicami,
- posiedzeń Rady Pedagogicznej,
- spotkań z pielęgniarką szkolną, policjantami,
- działalności organizacji uczniowskich.

VI. ZADANIA DLA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI

Dyrektor szkoły:

1. Posiada podstawową wiedzę w zakresie profilaktyki.
2. Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole.
3. Premiuje doskonalących się nauczycieli.
4. Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji programu profilaktyki.
5. Wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w szkole.

Nauczyciele, wychowawcy:

1. Znają środowisko rodzinne uczniów.
2. Promują zdrowy styl życia i wartościowe formy spędzania czasu wolnego.
3. Utrzymują osobowe relacje z uczniami.
4. Współpracują ze sobą oraz pozostałymi pracownikami szkoły.
5. Rozwijają u uczniów umiejętności interpersonalne.
6. Promują właściwe zachowania w sytuacjach konfliktowych.
7. Indywidualizują oddziaływania skierowane na uczniów.
8. Rozwijają zainteresowania i zdolności uczniów.
9. Zachęcają do aktywności uczniów.
10. Organizują pomoc dla uczniów mających problemy dydaktyczne.
11. Współpracują z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Policją, GOPS.
12. Utrzymują pozytywne relacje z rodzicami, potrafią pozyskać ich do współpracy.

Rodzice:

1. Mają dobry kontakt z dzieckiem i jego środowiskiem.
2. Aktywnie współpracują ze szkołą, są współodpowiedzialni za efekty działań profilaktycznych.
3. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im.
4. Stanowią wzór osobowy dla dziecka.

VII. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Garwolinie

Komenda Powiatowa Policji w Garwolinie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trojanowie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trojanowie

VIII. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

Cele	Zadania	Odpowiedzialni	Odbiorcy
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkole oraz w drodze do i ze szkoły.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie umiejętności prawidłowego zachowania się uczniów w czasie przerw: bezpieczne przemieszczanie się po korytarzach, schodach i boisku szkolnym. 2. Zapoznanie uczniów z regulaminami klasopracowni, sali gimnastycznej, świetlicy szkolnej, stołówki. 3. Rozwijanie umiejętności właściwego poruszania się po drogach. 4. Zapoznanie uczniów z drogami ewakuacyjnymi i sygnałami alarmowymi. 5. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania podczas alarmu.	Dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, koordynator ds. bezpieczeństwa	Uczniowie
Troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie wagarom oraz dbanie o dyscyplinę.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne sprawdzanie obecności na każdej lekcji. 2. Zgodne z procedurami rozliczanie opuszczonych godzin lekcyjnych. 3. Prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi. 4. Punktualne rozpoczynanie i kończenie lekcji. 5. Spotkania informacyjne z rodzicami.	Dyrektor, nauczyciele	Uczniowie
Propagowanie zasad bezpieczeństwa w czasie wolnym od nauki i na wycieczkach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie zasad prawidłowego zachowywania się na wycieczkach szkolnych.	Wychowawcy, nauczyciele	Uczniowie

szkolnych.	<ol style="list-style-type: none"> 2. Propagowanie zasad bezpiecznego korzystania ze zbiorników wodnych. 3. Zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych. 		
Ukazanie uczniom rodzajów zagrożeń, uświadomienie przyczyn i skutków wynikających z nierozważnego zachowania.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwienie dzieci na zagrożenia, jakimi mogą być materiały wybuchowe pozostałe po działaniach wojennych. 2. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych. 3. Kształcenie umiejętności właściwego korzystania z petard, fajerwerków. 4. Uwrażliwienie dzieci na kontakty z osobami obcymi: w domu, na ulicy, podwórku i poprzez Internet 	Wychowawcy, nauczyciele	Uczniowie
Utrwalanie zachowań asertywnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnego zdania. 2. Kształcenie właściwej postawy wobec presji kolegów i koleżanek. 3. Rozwijanie umiejętności krytycznego odbioru reklam. 4. Rozwijanie umiejętności odmawiania. 	Nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie
Rozwijanie właściwych relacji w grupie rówieśniczej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie umiejętności komunikowania się w grupie: kultura języka. 2. Rozwijanie postawy szacunku dla wszystkich ludzi. 3. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów. 4. Wpajanie zasad kultury osobistej. 	Nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie
Zapobieganie przemocy i agresji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami. 2. Kształcenie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. 	Nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie, rodzice

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Piętnowanie zachowań agresywnych oraz przemocy. 4. Pomoc rodzinom, w których występuje przemoc i agresja. 		
Kształcenie umiejętności właściwego organizowania nauki.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wpajanie zasad właściwej postawy podczas odrabiania lekcji, czytania, zajęć w szkole. 2. Uświadamianie konieczności właściwego oświetlenia miejsca pracy. 3. Ukazywanie niebezpieczeństwa wpływającego z nadmiernego hałasu. 	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice	Uczniowie
Rozwijanie umiejętności wykorzystywania czasu wolnego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie umiejętności planowania dnia z uwzględnieniem czasu przeznaczonego na naukę oraz wypoczynku czynnego i biernego. 2. Propagowanie czynnego spędzania czasu wolnego, na świeżym powietrzu. 3. Uświadamianie znaczenia snu dla właściwego funkcjonowania człowieka 4. Rozwijanie umiejętności świadomego korzystania ze środków masowego przekazu. 5. Kształcenie umiejętności właściwego korzystania z komputera. 6. Uświadamianie zagrożeń wynikających z długotrwałego oglądania telewizji i przebywania przed komputerem. 	Nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie
Zapobieganie uzależnieniom.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukazywanie zgubnych skutków palenia tytoniu, picia alkoholu, zażywania środków odurzających. 2. Zapobieganie uzależnieniom od Internetu, telewizji, gier komputerowych. 3. Reagowanie na zjawiska nikotynizmu, picie alkoholu, zażywanie narkotyków 	Nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie

	i tzw. dopalaczy w szkole, na wycieczkach szkolnych, dyskotekach.		
Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z GOPS. 2. Organizowanie dożywiania w szkole. 3. Organizowanie akcji charytatywnych. 4. Umożliwianie wyjazdów na wycieczki dzieciom z najuboższych rodzin. 	Dyrektor, nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie, rodzice
Diagnozowanie uczniów mających trudności w nauce.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie rodzicom wiadomości na temat przyczyn niepowodzeń szkolnych. 2. Rozmowy z rodzicami uczniów mających problemy w nauce, zachęcanie do kierowanie dzieci na badania w PPP. 	Nauczyciele, wychowawcy	Uczniowie, rodzice
Organizowanie pomocy dla uczniów mających trudności w nauce.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie zajęć wyrównawczych. 2. Organizowanie pomocy koleżeńskiej. 3. Indywidualizacja pracy na lekcjach. 4. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb i możliwości uczniów. 	Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja	Uczniowie
Propagowanie zasad odżywiania się i higieny.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wpajanie zasad właściwego odżywiania się. 2. Promowanie higienicznego spożywania i przyrządzania posiłków. 3. Kształcenie umiejętności przyrządzania zdrowych, wartościowych posiłków. 4. Uświadamianie zgubnych skutków niewłaściwego odżywiania się: anemia, bulimia, anoreksja. 5. Propagowanie zasad higieny osobistej. 6. Kształcenie umiejętności właściwego ubierania się, stosownie do pory roku i pogody. 	Nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, SK PCK	Uczniowie, rodzice

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

W wyniku realizacji programu profilaktycznego uczniów:

- uzyskuje pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- uświadamia sobie zagrożenia i potrafi im się przeciwstawić,
- osiąga dojrzałą osobowość psychospołeczną,
- nauczyciele posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki,
- występuje niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne,
- identyfikuje się ze środowiskiem szkolnym,
- dostrzega korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia.

X. EWALUACJA

Ewaluacja Programu Profilaktyki Zespołu Szkół w Życzynie dokonywana będzie na koniec każdego roku szkolnego. Program ma charakter otwarty, może być weryfikowany.

Formy ewaluacji:

- ankiety przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli, rodziców;
- rozmowy z uczniami i rodzicami;
- analiza dokumentów;
- obserwacja zachowań uczniów;
- wnioski z nadzoru pedagogicznego.